

KAYYIM UYGULAMASINA SON!

- Kürt halkının seçim iradesine darbe vurmayın
- Seçme-seçilme hakkını hep birlikte savunalım

sayfa 2

Hakkari'de kayyım karşı miting

SOYKIRIMI DURDURALIM

Filistin Eylem Komitesi,
7 Temmuz'da İstanbul'daki ABD
Konsolosluğu önüne çağrı yapıyor

SOKAK HAYVANLARINI KORUMAK İÇİN

Ankara'da sokak hayvanları için nöbet devam ediyor

İktidar sokak hayvanlarına yönelik vahşete yeni bir ivme katmak için bir yasa tasarlıyor. Bu yasaı meclise getirmeye kararlı görünüyor.

Uzun yıllardır sokak hayvanlarına yönelik bir nefret kampanyası sürüyor.

Bu kampanyanın arkasında iktidarın paralı trolleri var.

Sinsice tartışıyorlar.

Çok küçük bir azınlıklar ama büyük bir kalabalıkmış gibi ses çıkartabiliyorlar.

Sorunu, başıboş köpek meselesi olarak kodluyorlar.

“Başıboş köpek” yaygarasından “saldırgan köpek” propagandasına geçmeleri çok kolay oluyor.

Bu iddia sokaklarda dolanan köpeklerin iştahla insan yiyen canavarlar olduğu efsanesi üzerinden yükseliyor.

Kocaman bir yalan bu iktidarın bir toplu katliam yasası çıkartması için meşrulaştırma zeminine dönüştürülüyor.

Hepimiz bu yalanların çok küçük bir azınlık tarafından kışkırtıldığını ve bu azınlığın hedefinin bir köpek katliamı gerçekleştirmek olduğunu biliyoruz.

Hepimiz, tüm bir toplum, soğukkanlı bir şekilde hayvan katliamı gerçekleştirmek isteyen bu insanlara gerçekleri anlatıyoruz.

İlk gerçek şudur: Sokak hayvanları sorunu yoksul mahallelerin sorunu diyenler, dolayısıyla hayvan haklarını savunanlarla yoksullar arasına uçurum koyanlar, sağ popülist fikirlerin hegemonyası için incelikli bir çaba içindeler.

Aynı çaba, göçmen sorunu nezih mahallelerde değil, daha yoksul bölgelerde bir gerginlik yaratıyor diyenlerde de görülüyor.

Ne yoksul mahallelerde sokak hayvanları harıl harıl insan parçalıyor ne de göçmenler yoksul mahallelerin kurulu düzenini, etik değerlerini, sosyal doku-

sunu bozuyor. Yoksul göçmenler yoksulların bir parçası zaten.

Sokak hayvanlarını korumak bir mücadele konusu.

Bugünün en kritik mücadele konularından birisi.

“Orta sınıflara özgü” bir hobinin sağlama alınması meselesi değil bu. Sokak hayvanları tuzu kuruların yüzü suyu hürmetine yaşamıyor. Büyük bir halk dayanışmasıyla ayakta duruyorlar. Şiddete, açlığa ve susuzluğa karşı her mahallede sokak hayvanlarıyla dayanışanlar var.

Bu dayanışmayı, işçi sınıfının örgütlü güçlerinin sahipleneceği bir davranış haline çevirmek çok önemli. Veteriner Hekimleri hayvanları öldürmek için iğne yapmayacaklarını açıkladı.

Yetmez.

TTB kuduz hakkındaki yalanları çürüttü. Yetmez.

Belediyelerde örgütlü sendikalar, barınaklarda çalışanlar, o alanlarda örgütlenen sendikaların işyerleri temsilcileri sokaklardan hayvanların toplanmasına, barınaklarda uygulanan şiddete karşı sürekli bir kampanya halinde olmalıdır.

Devleti kendi çıkarttığı yarasını uygulamaya çağırmalıdır.

Sokak hayvanlarının katledildiği, yok edildiği, dolayısıyla sokakların çoraklaştırıldığı koşullar, bir yalanın üzerine inşa edilen bir katliam sürecinin ürünü olacak eğer engellenmezse.

Sonra bir başka “düşmana” gelecek sıra. Benzer bir yalanla o düşmandan da arındırılmak istenecek sokaklar.

Sokakların hakkımız olması için sokak hayvanlarının katledilmesini engellemek zorundayız. Yeni moda sağcı, faşist parti destekli otoriter iktidar, sanki 31 Mart'ta ağır bir yenilgi almamış gibi elini sallaya sallaya hayvan katliamı gerçekleştirmeye cüret edememeli.

15 GÜNDE BİR

DEDAŞ'IN İHMALİ 15 CAN ALDI!

20 Haziran tarihinde Amed (Diyarbakır) ve Mêrdîn (Mardin) kırsalında çıkan yangında 15 kişi hayatını kaybederken, 924 hayvan öldü ve 14 bin 900 dekarlık alan küle döndü. Dicle Elektrik Dağıtım A. Ş. sorumluluğundaki tarım alanlarında meydana gelen yangın felaketinin bakımsız elektrik kablolarından kaynaklandığı hem TMMOB Amed İl Koordinasyon Kurulu'nun hem Elektrik Mühendisleri Odası'nın hem de Diyarbakır Başsavcılığı'nın ön raporuna yansdı. DEDAŞ tarafından yangının “anız yakan köylüler” tarafından çıkarıldığı iddia edilse de görgü tanıkları şirketi yalanlıyor. DEM Parti Grup Başkanvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit yaptığı açıklamada “Bayram boyunca DEDAŞ halkı elektriksiz bıraktı, yine elektrik nedeniyle birçok köyün susuz kaldığını biliyoruz. Elektrik yeniden verildiği anda yüksek voltaj nedeniyle yangının çıktığını oradaki köylüler söylediler.” ifadelerini kullandı.

Öte yandan yine mağdurların bildirdiğine göre devlet kurumlarının yangına erken ve etkili bir şekilde müdahale etmemesi felaketin boyutunu büyüttü. Gece boyunca helikopterle müdahale talep eden halkın çağrıları yanıtızsız kaldı ve yangın daha geniş bir alana yayıldı.

Kayımlar da DEDAŞ da sorumsuz

Kayım döneminin ardından yeniden göreve seçilen Amed Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Serra Bucak, 298 personel ve 59 araçla günde ortalama 80 yangın ihbarına yetişmeye çalıştıklarını belirtirken kayımların 8 yılda gerekli hiçbir yatırımı yapmadığını ifade etti. Yaklaşık iki milyon insanın yaşadığı ve coğrafi olarak zorlayıcı koşullara sahip bir şehirde yalnızca 298 itfaiye personelinin bulunması ve bu alana hiçbir yatırım yapılması Kürt halkına reva görülen yaşam standartlarını bir kez daha gözler önüne seriyor.

Geçtiğimiz yıl 8 Haziran 2023 tarihinde meydana gelen bir başka yangın hakkında yürütülen soruşturma da DEDAŞ'ın sorumsuz tutumunu tescilledi. 2023 yılında, bu yıl çıkan yangına sebep olan elektrik tellerinin bulunduğu bölgenin yakınlarında çıkan yangını köylü kendi imkanlarıyla söndürse de köylülerin açtığı dava sonucunda mahkeme DEDAŞ'ı tazminata mahkum etmişti. Mahkemeye sunulan bilirkişi raporunun sonuç kısmında “Standart dışı ve tekniğine aykırı şekilde iletkenin izolatöre bağlantısı için kullanılan akar/sıkı bağ telinin zamanla deformasyonuna uğrayıp gevşeyerek ark oluşumuna sebebiyet vereceği bilindiği halde gerekli bakım ve onarım yapılmadığından (DEDAŞ'ın) Asli Kusurlu olduğu değerlendirilmektedir.” ifadelerine yer verilmişti.

***

KAYYIMA KARŞI MÜCADELE SÜRÜYOR

3 Haziran'da Colemêrg (Hakkâri) Belediyesi'ne kayyım atanmasının ardından başlayan pro-

testolar devam ediyor. Geçtiğimiz hafta boyunca DEM Parti'nin kazandığı belediyelerin önlerinde yapılan eylemlerde onlarca siyasi parti ve STK bir araya gelerek kayyım rejimini tanımadıklarını ifade etti. Colemêrg Belediye Meclisi üyeleri de 7 Haziran'da tutuklanan Belediye Başkanı Mehmet Sıddık Akış'ın yerine aldıkları kararlar Viyan Tekçe'yi Belediye Eşbaşkan Vekili olarak seçmişti.

Yine geçtiğimiz günlerde İzmir ve Ankara'da yapılan kitlesel basın açıklamalarının ardından İstanbul'daki Emek, Barış ve Demokrasi Güçleri 29 Haziran'da Kartal Meydanı'nda, Colemêrg Belediyesi'ne kayyım atanmasına karşı bir miting düzenleyeceğini ilan etti. Belediye meclis üyelerinin de katılacağı mitingin ardından “İradeye Saygı Yürüyüşü” başlatılacağını duyuran DEM Parti, 30 Haziran'dan itibaren İstanbul'dan yola çıkacak olan grubun altı günde Colemêrg'e ulaşmasının hedeflendiğini açıkladı. Yürüyüş sırasında her gün başka bir ilde gösteriler düzenlemeyi hedefleyen DEM Parti ve demokrasi güçleri kayyım kararı geri çekilene dek sokakları terk etmeyecek.

DSİP, 29 Haziran'da İstanbul'da yapılacak mitingte yer alacak.

ÇANLAR İKTİDAR İÇİN ÇALIYOR!

Son 12 ayda arka arkaya üç seçim yaşandı ve bu seçimlerde asli sonuç, AKP'nin bir parti olarak yaşadığı büyük gerilemedir. 14 Mayıs seçimlerinde Hüda-Par'ın oyunu da almış olmasına rağmen 2002 dönemi oylarına gerileyen AKP kaybetmiştir. 14 Mayıs seçiminde önceki seçime göre 7 puan oy kaybetmesi benzerine sık rastlanan bir gerileme değildir. 2018 seçimlerine göre 75 ilde oy kaybeden AKP, Orta Anadolu'da ve çoğu yerde 2002'nin gerisine düştü.

31 Mart yerel seçimleri sadece bu eğilimin kanıtlanması oldu. AKP oyları, 3 puanlık bir gerileme yaşarken Cumhur İttifakı'nın iki partisi AKP ile MHP'nin oyları ise 14 Mayıs seçimlerinde yaklaşık yüzde 46'yken 31 Mart yerel seçimlerinde il genel meclisinde aldıkları toplam oy yaklaşık yüzde 39'a geriledi. Faşist MHP'nin ise 3 puan gerilemesi ayrıca yüreklere su serpti.

Halkın sorduğu hesaplar!

Yoksulluk işçi sınıfına karşı ne-redeyse bir şiddet uygulaması haline geldi ve yoksulluğa duyulan öfke sandıkta hesap sor-du. Yasaklara karşı da büyük bir öfke var. Yoksulluğun ve yasakçılığın hesabı da sandıkta soruldu. Osman Kavala gibi, Çiğdem Mater gibi, Selahattin Demirtaş gibi binlerce, on binlerce insan hukuki tüm kurallar çiğnenerek haksız bir şekilde hapiste tutuluyor. Bu hesap da sandıkta soruldu.

Türk usulü başkanlık rejimi zaman zaman kadınları zaman zaman LGBTİ+'ları zaman zaman sokak hayvanlarını düşmanlaştırıyor. Bu düşmanlaştırma politikasına duyulan tepkiler Cumhur İttifakı'ndan oy kopması olarak yaşandı seçimlerde.

Gazze unutulmadı

Fakat aylardır Gazze'de süren soykırıma karşı yüksek sesle konuşsalar da Erdoğan ve iktidar bloku sözcüleri, Türkiye'nin İsrail'le ticareti devam etti. İsrail'le ikili anlaşmalara da son verilmedi ticarete de. İsrail'in soykırım gerçekleştirmekten yargılandığı, Güney Afrika'nın açtığı davaya Türkiye katılmadı. Sadece "kati-

1990'lardan bir kare

lacağız" diye niyet beyan etti.

AKP tabanının AKP'yi boykot etmesinde Gazze politikasındaki ikiyüzlülüğe yönelik öfke belirleyici oldu.

Normalleşme mi parlamentarizm mi?

Ama üç etken aşırı sağcı iktidar blokunun yenilgisinin üzerine gitmeye engel oldu. İlk etken parlamentarizm. Tüm muhalefet dört sene sonra seçimlerde hesaplaşmaya göre planlama yapıyor. AKP ilk kez seçim kaybetmiş ve ikinci parti durumuna düşmüşken, hemen bugün üzerine gitmek gerekirken muhalefet AKP-MHP iktidarını olağanlaştırıyor. 14 Mayıs seçimlerinden önce başlayan "yargılanacaksınız" furyasından 31 Mart seçimlerinden sonra başlayan normalleşme furyasına aşırı hızlı geçişin asıl nedeni, siyasal gelişmeleri seçimlere erteleme eğilimi.

İkinci etken ise muhalefetin milliyetçilik, sağcılık ve parlamentarizmle dolu bakış açısı nedeniyle öfkenin düzeyini göremiyor olması. Tüm veriler önümüzdeki aylarda yoksulluğun dayanılmaz hale ulaşacağını gösteriyor.

Sokakta öfkenin nasıl örgütleneneceğine, artacak işsizliğe karşı birleşik bir mücadelenin nasıl inşa edileceğine sıra bir türlü gelmiyor.

Erdoğan ve Özel arasındaki sıkışmaların hoşluğundan ve 31 Mart'ta yenilmiş iktidarı 4 sene sonra sandıkta yenme planlarından ve bunun normalleşme olarak anlatılmasından gerçek sorunlar etrafında mücadeleye sıra gelmiyor. Üçüncü etken de bu: Erdoğan'a seçimi kaybettiğini her gün hatırlatacaklarına karşılıklı nezaket ziyaretleriyle Erdoğan iktidarının ömrünü uzatıyorlar.

Normalleşme maskesine bile tahammülü olmayanlar

Sosyalist İşçi'de önceki sayıda bahsettiğimiz gibi "Bu arada iktidarın ana bileşeni olan faşist parti dış göstermeye başladı. Meclise, tüm partilere, iktidara, muhalefete, özellikle Kürtlere ama daha da önemlisi 1970'lerde faşizme karşı dişiyle tırnağıyla direnenlere saldıran bir konuşma yaptı. 1970'lerde yarım kalan bir işi tamamlamaktan söz etti."

AB seçim sonuçlarının tüm dün-

yadaki otoriter iktidarlara güç kazandırdığı gerçeğiyle birlikte düşünüldüğünde, Türkiye'deki faşist parti destekli otoriter iktidarın tehditlerinin küçümsenmemesi gerektiğini çok açık.

MHP çok açık ki iki konuda ön almaya çalışıyor. Yumuşama ya da normalleşmenin lafına bile tahammül etmeyeceğini ilan ediyor. Bahçeli sonraki konuşmasında normalleşme konusunda bir tashih yaptı ve esas olarak kırmızı çizgisinin Kürtlerin temel haklarının gündeme gelmemesi olduğunu ifade etti.

Bahçeli, seçimlerin ardından muhalefetin morallenmesini ve olası sokak eylemlerinin örgütlenmesini istemediğinden "normalleşmeye" karşı çıkarken uyarı yapıyor. MHP'nin de sokağa çıkmaya hazır olduğunu ilan ediyor.

İktidar bloku, en baştan beri "kendi kuyruğunu yiyen iktidar" derken anlattığımız gibi çelişkili bir durumda: Erdoğan iktidarda kalabilmesinin tek yolunun MHP desteği olduğunu biliyor. Faşistler de Erdoğan'a sık sık bunu hatırlatıyor. Ama Erdoğan mevcut seçim yenilgisinin sebe-

binin bu iktidar blokunun aşırı sağcılığı olduğunu da biliyor ve kitle desteğini kaybetmesinin, sermaye ve Erdoğan'dan bütünüyle ayrı bir organizma olarak düşünülmesine de devlet açısından, etrafında ittifak kurulacak siyasal figür olma özelliğinin tuzla buz olması anlamına geleceğinin de farkında.

Özgürlük işçilerle, mücadeleyle gelecek!

Durumu şöyle özetleyebiliriz: Yenilmiş bir iktidar blokunun muhalefetin dağılmışlığı, sağcılığı ve korkaklığı nedeniyle yenilmemiş gibi davranabildiği, artık erime sürecinin önüne geçmesinin zor olduğu, toplumsal muhalefetin daha cesur olduğu, yoksulluğa karşı öfkenin derinleştiği ve iktidarı ya erken seçime itecek ya da seçime gerek kalmadan püskürtecek bir mücadelenin ihtimal dahilinde olduğu bir dönemdeyiz.

Son dört beş aydır sokaklar daha cesur. Bunu Gazze direnişine borçluyuz. Gazze için yaklaşık bin eylem gerçekleşti Türkiye'de ve Filistin halkının otoriter iktidarın karanlığını aşmada ciddi bir katkısı oldu.

GAZZE'DEKİ DİRENİŞİN MÜTTEFİKİ: KÜRESEL İNTİFADA

ÖZDEŞ ÖZBAY

Gazze'de dokuzuncu ayında olan işgalde ölen Filistinlilerin sayısı 38 bine yaklaştı. Hastaneler, mülteciler kampları, BM binaları, camiler, güvenli ilan edilen bölgeler, çadır kampları... Her yer ve her şey vuruluyor İsrail ordusu tarafından.

İsrail devleti başta ABD ve Birleşik Krallık olmak üzere emperyalist ülkelerden her türlü askeri mühimmat desteği almaya devam ediyor.

Ancak bu ülkelerdeki savaş karşıtları da mücadeleyi bırakmış değil. İki ülkede de seçimler yaklaşıyor. Fakat Birleşik Krallık'taki seçimler 4 Temmuz gibi çok daha yakın bir tarihte gerçekleşecek ve seçimlerin temel belirleyeni Filistin direnişi olmuş durumda.

İşçi Partisi'nin eski lideri, savaş karşıtı aktivist ve özgür Filistin savunucusu Jeremy Corbyn bu seçimlerde partisinin Filistin konusunda politikalarına tepki olarak bağımsız aday oldu. Birçok önemli isim Corbyn'e destek veriyor.

Londra'da Filistin için düzenlenen bir konser etkinliğinde de seçimler gündemdedi. Pink Floyd

grubunun kurucularından Roger Waters, konserde yaptığı konuşmada İşçi Partisi lideri Keir Starmer'ın karşısına milletvekili adaylığını koyan Filistin destekçisi Andrew Feinstein'a destek istedi.

ABD'de ise Jewish Voice for Peace'in ve kampüsleri işgal eden öğrencilerin mücadelesinin gücü biraz düşmüş görünse de en son New York'ta ortak eylem düzenleyen iklim aktivistleri ve Filistin yanlıları Citigroup merkez binasının önünde eylemdeydi. 100'ün üzerinde platformun desteklediği ve 12 hafta sürecek Summer of Heat kampanyasından yüzlerce aktivist bankanın İsrail'le ve fosil yakıt şirketleriyle olan işbirliklerini kesmesini talep etti.

SAVAŞIN DOKUZUNCU AYINDA SAVAŞ KARŞITI MÜCADELE

İsrail'den savaş karşıtı sesler

7 Ekim saldırısının hemen ardından başlayan bombardmana karşı daha ilk günlerden itibaren İsrail içerisinden tepkiler yükseldi. İsrail Komünist Partisi ve Barış ve Eşitlik için Demokratik Cephe (Hadaş) ortak açıklama yaparak yaşananlardan Netanyahu'nun

aşırı sağcı hükümetini ve 75 yıldır süren işgali sorumlu tuttu.

1982'de Lübnan Savaşı'nın patlak vermesiyle Lübnan'da hizmet etmeyi reddeden muharip gaziler tarafından kurulmuş bir organizasyon olan Yesh Gvul hareketi "Sadece işgalin sona ermesi Filistin'in bağımsızlığını ve kalıcı bir siyasi anlaşma barış ve güvenlik dolu bir geleceği garanti altına alacaktır." diyen bir açıklama yayınladı.

Yargı reformu protestoları sırasında yedek askerlik görevlerini yerine getirmeyeceklerini açıklayan 'Sessizliği Bozmak' (Breaking The Silence) platformu ise İsrail'in 'çatışmayı yönetmek' stratejisinin çöktüğünü ve İsrail'in Yahudi üstünlükçü hükümetinin olayları bu noktaya getirdiğini belirtti.

Sol görüşlü *Haaretz* gazetesi yayınladığı editör yazısı ile sorumlu olarak Filistinlilerin var olma hakkını tanımayan Netanyahu hükümetini ilan etti. *Haaretz* birçok kez İsrail'in aşırı sağcı iktidarının yalanlarını ve İsrail ordusunun savaş suçlarını ifşa eden yayınlar yapmayı sürdürdü.

İsraili insan hakları örgütü B'Tselem, Netanyahu hükümetinin "in-

tikamcı bir suç eyleminde" bulunduğunu açıkladı.

Geride bıraktığımız dokuz ay boyunca hemen her hafta on binlerce İsraili esirlerin serbest bırakılması ve savaşın durdurulması için eylemler düzenledi. Polisin saldırılarına uğradı, yüzlerce gösterici gözaltına alındı.

Yahudi ve Filistinli grupların Standing Together isimli ortak platformu savaşa karşı birçok eylem ve Gazze'ye insani yardım konvoyları örgütledi.

Gazze işgalinin sekizinci ayında ortak bildiri imzalayan 1300 İsraili akademisyen, "Kendini savunma hakkı, gerçekçi olmayan amaç veya siyasi liderliğin hayatta kalması için bir savaş yürütme hakkı vermez." diyerek ilk kez açıkça Netanyahu hükümetini protesto etti.

Elbette bu eylemler Siyonizm karşıtı değildi ancak İsrail devletinin birçok tabusunu yıkan radikal eleştiriler getiren eylemler oldu.

İsrail devleti ve egemen sınıfı, hem Filistin direnişini dokuz aydır kıramamış olması hem de içeride büyük bir muhalefetin işgale karşı çıkıyor olması nedeniyle bö-

lünmüş durumda. Bu bölünmüşlüğün sonucu olarak da iktidar ve muhalefet gruplarının birlikte kurduğu Savaş Kabinesi 17 Haziran'da dağıldı.

Anti-Siyonist Yahudi örgütleri de ayakta

Amerikalı savaş karşıtı Yahudilerin örgütü Jewish Voice for Peace, 7 Ekim'den itibaren sürekli olarak sokak gösterileri, mitingler, devlet binalarının ve hatta Senato binasının işgali, İsrail'e destek veren bankaların işgali gibi radikal ve kitlesel eylemler örgütledi.

İsrail'in en büyük ve güçlü lobi grubu AIPAC'ın (Amerikan İsrail Halkla İlişkiler Komitesi) etkisine karşı Siyonizm karşıtı adayları destekleyen ve AIPAC'ın karalama kampanyalarına karşı mücadele eden kampanyalar oluşturular.

Başta Columbia Üniversitesi olmak üzere birçok üniversitede Yahudi öğrenci toplulukları Filistin Dayanışma Kampları'nın kurulmasında önemli roller oynadı.

Naomi Klein, Bernie Sanders, Norman Finkelstein, Gabor Maté, Noam Chomsky gibi birçok solcu Yahudi, Filistin eylemlerine destek verdi. Gösterilere katıldı ve konuşmalar yaptı.

İklim aktivistleri özgür Filistin'in yanında

Tüm dünyada yüz binler İsrail saldırılarına karşı sokaklara inerken iklim aktivisti Greta Thunberg de yaşananlara sessiz kalmadı. Greta, Filistin bayrağı ile yaptığı paylaşımında "soykırımın" durdurulması gerektiğini ve dünyanın acil ateşkes için İsrail'e baskı yapması gerektiğini yazmıştı. Ancak büyük saldırılara maruz kaldı, antisemit olmakla suçlandı.

Greta ayrıca Amsterdam'da düzenlenen ve 85 bin kişinin katıldığı İklim ve Adalet Yürüyüşü'nde yaptığı konuşmada "Uluslararası dayanışma olmadan iklim adaleti sağlanamaz. İşgal altındaki topraklarda iklim adaleti olmaz." dedi.

ABD'de Filistin'le dayanışma gösterileri devam ediyor

DÜNYADA DEV FİLİSTİN EYLEMLERİ

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarının sonuçları ağır-laştıkça sürekli olarak büyüyen miting ve yürüyüşler dünyanın birçok ülkesine ama özellikle de İsrail'e destek veren Batılı ülkelere yayıldı.

Daha kasım ayında Washington şehrinde Amerikan tarihinin en büyük Filistin'e destek mitingine 300 bin kadar barış aktivisti katılmıştı. Belçika ve ABD'de ise bazı limanlarda İsrail'e askeri malzeme taşıyan gemiler sendikalar tarafından boykot edildi ve yükleme yapılmadı. Londra'da da 1 milyon kadar kişinin katıldığı dev bir Filistin'le dayanışma gösterisi düzenlendi.

17 Şubat'ta Gazze için Küresel Eylem Günü gerçekleşti. Dünyanın 45 ülkesinde 100 kadar şehirde yüz binlerce kişi ateşkes talebiyle sokaklara indi. En büyük gösteriler yine Londra'da 250 bin kişinin katılımıyla gerçekleşti.

Ürdün, Mısır, Tunus ve birçok Ortadoğu ülkesinde ramazan ayında büyük gösteriler oldu. İftar vakitlerinde Ortadoğu devrimlerindeki benzer sloganlarla Filistin dayanışma eylemleri gerçekleşti.

Nisan ayında Berlin'de Uluslararası Filistin Kongresi düzenlendi ancak kongre Almanya polisi tarafından basılınca online olarak gerçekleştirilebildi. Haziran ayında ise İsviçre'de Filistin Küresel Mahkemesi kuruldu. Bir araya gelen yüzlerce hukukçu İsrail'in suçlarını sürekli olarak takibe alan bir mahkeme kurmuş oldular.

Tüm bu eylemler sayesinde Güney Afrika'nın Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı davanın ara kararında mahkeme, İsrail'e "soykırımın doğrudan teşvikinin engellenmesi ve cezalandırılması için önem alma" emri verdi. İsrail kararı tanımasa da İsrail devleti ilk kez uluslararası arenada soykırımcı damgası yedi ve İsrail'i eleştirmenin antisemitizm olduğu iddiası en yüksek mahkeme tarafın-

dan çürütülmüş oldu.

Ardından da Uluslararası Ceza Mahkemesi Başsavcısı, Gazze'deki savaş nedeniyle İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ve Savunma Bakanı Yoav Gallant ile üç Hamas lideri hakkında yakalama talebinde bulundu.

Küresel eylemler düzenin savunucusu konumundaki uluslararası örgütleri dahi harekete geçmeye zorlayarak İsrail'i tarihi boyunca hiç yaşamadığı bir meşruiyet krizine sokmuş oldu.

Üniversitelerde Filistin dayanışma kampları

Nisan ayında üniversiteler de hareketlendi. ABD'de Columbia Üniversitesi öğrencileri kampüs içerisinde dayanışma kampı kurdu. Öğrenciler üniversitenin İsrail'le ilişkisini kesmesini talep etti. Ancak rektörlük, kampı polis gücüyle sert bir şekilde dağıttı.

Polisin sert müdahalesi çadır kamplarının ve eylemlerin birçok üniversiteye yayılmasına neden oldu. Nisan ayının sonuna gelindiğinde kampların kurulmaya başlandığı 12 gün içerisinde ABD'de onlarca üniversitedeki eylemlerde 1.800 kişi gözaltına alınmıştı.

Tüm bu baskılara rağmen üniversitelerde başlayan mezuniyet törenleri de çok renkli Filistin protestolarına sahne oldu. Onlarca üniversitede öğrenciler diploma veren rektörlere ve dekanlara Filistin bayrakları verdi, kefiyeler giydi, Filistin bayrakları açtı ya da rektörlerin konuşmalarını protesto ederek konuşma sırasında sloganlarla törenleri terk etti. Filistin yanlısı öğrencilerini gözaltına alıp uzaklaştıran Columbia Üniversitesi ise bu eylemler sonrası geleneksel mezuniyet törenini düzenlemeye cesaret edemedi.

Filistin dayanışma eylemleri ve çadır kampları Avrupa üniversitelerine de yayıldı ve üniversite kurumlarını harekete geçirdi. İngiltere, Fransa, İspanya, İrlanda, Belçika, Hollanda, Almanya ve daha birçok ülkede öğrenciler üniversitelerin İsrail ile ilişkilerini kesmesi talebiyle eyleme geçtiler. Buralarda da öğrencilere çok sert polis saldırıları oldu ancak eylemler yayılmaya devam etti.

Dünya "yeni bir 68 Hareketi mi?" tartışması yapmaya başladığı sıralarda ABD'de ve diğer ülkelerde bazı üniversiteler öğrencilerin taleplerini kabul etti ve öğrenciler zafer kazanarak çadır kamplarına son verdi.

İspanya'da ise 77 üniversite, barış ve uluslararası hukuka uyulması konusunda kesin bir açıklama yapmayan İsraili üniversitelerle ilişkilerini keseceklerini açıklayan ortak bir mektup yayınladı.

TÜRKİYE'DE FİLİSTİN EYLEMLERİ

7 Ekim sonrasında Türkiye'de de direnişe destek veren ve İsrail işgaline karşı çıkan platformlar oluştu: Filistin'e Özgürlük Platformu, Direniş Çadırı, Filistin için Bin Genç ve dahası.

Filistin'e Özgürlük Platformu (FÖP) ilk eylemlerine insan zincirleriyle başladı. İstanbul, Ankara ve İzmir'de yüzlerce kişinin katıldığı eylemler gerçekleştirildi.

Ocak ayında ise Kadıköy'de düzenlenen Özgür Filistin Konseri'nde 20 müzisyen yer aldı. Konser gecesinde Filistinli grup Le Trio Joubran, ünlü Leve Palestina şarkısının yazarı ve Kofia grubunun kurucusu George Totari, Filistin Devleti Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi Dr. Faed Mustafa ve Filistin Dostluk Derneği'nden Rajeh Nassar da birer mesaj gönderdi.

FÖP'ün bir sonraki büyük etkin-

liği mart ayında gerçekleştirdiği Vicdan Mahkemesi oldu. İnsan hakları savunucuları ve hukukçulardan oluşan bir Vicdan Heyeti'ne haftalarca çalışarak 15 ayrı konuda rapor sunan aktivistler İsrail'in soykırım yapmakta olduğunu ve savaş suçu işlediğini Gazze'den çok sayıda şahidin görüşlerine de yer vererek anlattı. Raporları değerlendiren Vicdan Heyeti "Bu veriler bizim açımızdan 12 Ocak 1951'de yürürlüğe giren Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin 2. maddesine göre çok açık bir soykırım girişimidir." şeklinde karar aldığını kamuoyuna duyurdu.

FÖP, Uluslararası Adalet Divanı'nda başlayan dava süreçlerine Türkiye'nin de İrlanda ve Nikaragua gibi müdahil olması ve İsrail'le tüm ilişkilerin kesilmesi talepleri etrafında bir de imza kampanyası başlattı.

Son olarak Refah'a yönelik saldırı ihtimaline karşılık üç ilde Gözler Refah'ta eylemleri gerçekleştiren FÖP aktivistleri bu sırada Direniş Çadırı'yla ortak eylemler yaptı ve Azerbaycan'ın fosil yakıt şirketi SOCAR'ın İsrail'e petrol ve gaz satışını protesto ederken gözaltına alınan Filistin için Bin Genç aktivistlerinin serbest bırakılması için eylemlere destek verdi.

İsrail'in kuruluş günü olan ve Filistinlilerin Büyük Felaket dedikleri Nakba'nın yıl dönümünde FÖP dahil birçok bağımsız Filistin platformu ve sol örgüt bir araya gelerek bin kişinin katıldığı büyük bir yürüyüş gerçekleştirdi. Sonrasında ise eylemi örgütleyen örgütler Filistin Eylem Komitesi'ni kurarak birleşik mücadeleyle sürdürme kararlılığında olduğunu gösterdi.

MACRON'UN FAŞİSTLERE YÖNELİK PLANI BAŞARISIZ OLABİLİR

Paris'te faşistlere karşı gösteriler devam ediyor

ALEX CALLINICOS

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, neoliberal "aşırı merkez" in ne kadar yıkıcı hale geldiğinin güzel bir örneği. Yedi yıllık başkanlığını yukarıdan piyasa yanlısı "reformları" dayatmak ve protestoları bastırmak için kullandı. Aynı zamanda Kiev hükümetini desteklemek için Fransız birliklerini göndererek Ukrayna Savaşı'nı çok tehlikeli bir şekilde tırmandırma fikrini kafasında tartıyor.

Şimdiye güya faşist Ulusal Birlik'in (RN) meydan okumasını savuşturmak için erken parlamento seçimleri yapılması çağrısında bulundu. Ancak ortallığı RN lideri Marine Le Pen'in 2027'deki başkanlık seçimini kaybetmesine neden olacak kadar karıştıracaklarını umarak onları hükümete sokmaya istekli görünüyor.

Le Monde'a göre bu parlak fikir, Macron'un yakın arkadaşı, merkez sağcı eski senatör Pierre

Charon'a ait: "Kamyonun anahtarlarını [RN'den] Jordan Bardella'ya vereceğiz, onun ağır vasıta ehliyeti yok. Böylece başkanlık seçimlerinde ölecekler."

Bu sırada Le Monde'daki başka bir makale, Macron'un taarruzunun aslında RN'ye değil, aceleyle bir araya getirilen sol koalisyon Yeni Halk Cephesi'ne (NFP) yoğunlaştığını vurguluyor. Macron trans hakları ve göç gibi konularda onlara saldırırken gazete, "Emmanuel Macron aşırı sağın dilini konuşuyor ve böylece rakibinin haklı olduğunu zımnen kabul etmiş oluyor." diyor.

Macron ayrıca büyüklük hezeyanından mustarip. Macron'a yakın bir kişiye göre, Napolyon'un son yenilgisiyle değil, en büyük zaferlerinden biriyle karşı karşıya olduğuna inanıyor: "Austerlitz, Waterloo'dan daha yakın. Buna gerçekten inanıyor." Ancak Le Pen'e kucak açmaya hazır daha geniş bir yönetici sınıf var.

Financial Times şöyle bildiriyor:

"Fransa'nın şirket patronları, erken parlamento seçimlerinde rakip sol ittifakın radikal vergi artırımını gündeminden ürkerek Marine Le Pen'in aşırı sağıyla temas kurmak için yarışıyor. Dört üst düzey yönetici ve bankacı Financial Times'a, anketlere göre Le Pen'le rekabet eden en güçlü blok olan solun, iş dünyası açısından RN'nin finansmansız vergi indirimlerinden ve göçmenlik karşıtı politikalarından daha kötü olacağını söyledi."

Tıpkı 1920'lerde ve 1930'larda olduğu gibi, büyük sermaye, faşistlerin ehvenişer olma ihtimalini yoklamaya başlıyor. Özellikle de NFP'nin bir bileşeni olan, Jean-Luc Mélenchon liderliğindeki radikal sol parti Boyun Eğmeyen Fransa (LFI) hakkında endişeleniyor. NFP son derece kırılgan bir ittifak. İttifakın iki ana kutbu LFI ve Fransız kapitalizminin geleneksel dayanak noktalarından biri olan Sosyalist Parti (PS). İtibarı derinden sarılmış olan ve Macron'un siya-

sete başlamasının yolunu açan eski başkan François Hollande, PS'nin milletvekili adayı olarak yarışıyor.

Filistin, NFP içindeki gerilimin başlıca kaynaklarından biri. LFI, Avrupa seçimlerinde Gazze ile dayanışmaya yönelik çok güçlü bir kampanya yürüttü. Bunun sonucu olarak, PS oyları LFI oylarından biraz fazla olsa da anketör Jérôme Fourquet şöyle diyor: "Boyun eğmeyen' sol, şu an büyük metropollerin işçi sınıfı mahallerinde fiili bir tekele sahip. 'Boyun eğmeyen' seçmenlerin radikal kalbi haline geldiler."

Buna karşılık PS, Fransa'daki egemen sınıfın bütünüyle İsrail yanlısı ve daha geniş anlamda İslamofobik tutumunu ziyadesiyle paylaşıyor. Macron'un sola saldırılarını, NFP içindeki gerilimlerden yararlanmaya ve mümkünse NFP'yi bölmeye yönelik. Bunun iki faydası olacaktır.

Birincisi, Mélenchon'un tüm eksiklerine rağmen Fransız işçi

sınıfının en ezilen kesiminin sesini duyurmaya çalışan bir parti izole olacaktır. İkincisi, bu, Macron'un yıpranmış Birlikte koalisyonundan daha fazla sayıda adayın seçimlerin 7 Temmuz'daki ikinci turuna katılmasına ve RN'yi dışarıda bırakmak isteyen antifaşistlerin oylarını kazanmasına olanak tanıyacak.

Liberal akademisyen Olivier Roy'a göre, "RN yalnızca Macron yönetimi altında zaten var olan bir eğilimi belirginleştirecektir... Macron'un Marine Le Pen ile birlikte varlığını sürdürmemesi için hiçbir neden yok." Yine de bir RN hükümeti, niteliksel bir değişimi temsil edecektir.

Cumhurbaşkanlığı seçimini kaybetmeler bile, faşistlerin devlet aygıtına yerleşmeleri ve göçmenlere, Müslümanlara ve sözde "İslami solculara" karşı geniş çaplı bir polis terörü saltanatını başlatmaları için neredeyse üç yılları olacak. Durdurulmaları gerekiyor.

AVRUPA PARLAMENTOSU SECİMLERİ: AŞIRI SAĞ VE FAŞİSTLERİN YÜKSELİŞİ

Almanya'da antifaşistler AfD'ye karşı mücadelede

ONUR DEVRİM

6-9 Haziran tarihleri arasında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde pek çok ülkede aşırı sağ veya faşist partiler oylarını arttırdılar. Fransa'da Marine Le Pen'in partisi Ulusal Birlik (RN) yüzde 31,5 oyla birinci parti olurken, Eric Zemmour'un partisi Yeniden Fetih! (Reconquista) yüzde 5,4 oy aldı. Avusturya'da FPÖ yüzde 25,3 ile birinci olurken, İtalya'da da Başbakan Meloni'nin partisi "İtalya'nın Kardeşleri" yüzde 28,7 oy aldı. Bunun yanında Faşist Salvini'nin listesi de yüzde 9 oy aldı. Seçimlerden birinci çıkan bu partilerin yanı sıra pek çok aşırı sağ parti de önemli oranda oy aldı. Almanya'da Almanya için Alternatif (AfD) yüzde 15,8 ile ikinci parti oldu, Hollanda'da Geert Wilders'in partisi PVV yüzde 17 oy aldı. Polonya'dan Portekiz'e Yunanistan'dan İspanya'ya pek çok ülkede aşırı sağ partiler yüzde 9 ile 12 arasında oy oranlarına ulaştılar. Macron bu sonuçlar üzerine erken seçime gitme kararı aldı.

Aşırı sağın ve faşistlerin oylarındaki bu artış, dünyanın içinde bulunduğu genel siyasal krizle ilgili. Hem merkez sağın hem de merkez solun uyguladığı neoliberalizm politikaları, bu partileri giderek birbirine benzetirken, demokratik kurumların ve denetimin altını oydu. İnsanlar fiyatların arttığı, iklim krizinin etkilerinin giderek şiddetlendiği, Rusya'nın Ukrayna işgalinin bir Üçüncü Dünya Savaşı'na dönüşme riskinin

her gün daha fazla dillendirildiği bir dünyada kendi düşüncelerinin ve kaygılarının ana akım siyaset tarafından önemsenmediğini düşündüler. Onların hoşnutsuzlukları seçimlere katılımın azalmasına ve merkez partilerin oy kaybetmesine neden oldu. Bu siyasal krize sosyalist sol, kapitalizmi ve neoliberalizmi sorgulayan, demokrasinin aşınmasının piyasa mantığının gelişimiyle bağlantısını gösteren bir noktadan müdahale ederken, aşırı sağ ve faşistler kapitalizmi temize çıkarıp suçu Müslümanların, göçmenlerin, LGBTİ+'ların kısacası ötekilerin üzerine attılar.

AB seçimleri bir yandan Ukrayna savaşının etkilerinin diğer yandan göç meselesinin öne çıktığı bir ortamda yapıldı. Farklı AB ülkelerinin liderleri seçim kampanyalarında silah fabrikalarında, tankların önünde röportajlar verdiler ve NATO'nun Ukrayna'ya daha doğrudan müdahale edebilmesini savundular. Fransa Cumhurbaşkanı Macron NATO askerlerinin Ukrayna'ya gönderilmesini savunurken, Almanya "Rus tehdidine karşı" orduya daha fazla bütçe ayıracağını açıkladı. Avrupa ülkeleri aynı zamanda mülteciler konusunda da giderek daha sert politikalar uygulamaya başladılar. Aralık 2023'te kabul edilen Göçmenlik ve Mültecilik Anlaşması (PEMA) ile Türkiye, Tunus, Mısır ve Arnavutluk gibi ülkelere para verilerek bu ülkelerin Avrupa'ya göçmen akışını kesmek için kullanılması tasarlanıyor.

Merkez sağ ve solun bu adımları aşırı sağın meşrulaşmasına, onun tezlerinin ana akım haline gelmesine yardımcı oluyor. Bu durum özellikle Fransa'da ve Almanya'da çok belirgin: Macron'un İçişleri Bakanı Darmanin'in göçmenlik yasası RN'nin taleplerini kısmen karşıladı. Polisin yetkileri artırıldı, bazı Filistin eylemleri yasaklandı. Merkez sağın ırkçı fikirleri benimsemesi aşırı sağ partilerin güçlenmesini kolaylaştırdı. Bu partiler giderek ırkçı veya aşırı partiler olarak değil, normal partiler olarak görülmeye başlandı.

Aşırı sağ partilerin yükselişi çoklu bir stratejiye dayanıyor. Bu partiler bir yandan korku politikalarıyla birleşik homojen bir ulusu tehdit eden iç ve dış düşmanlar algısı yarattılar. Küresel seçkinlerin ulus devleti yıkmaya çalıştığı, göçmenlerin zaten kısıtlı olan refah devleti imkanlarından onlara göre daha fazla yararlandığı, Müslümanların hepsinin potansiyel cihatçı olduğu gibi argümanlar giderek daha fazla yaygınlaştırıldı. Diğer yandan, merkez siyasetin krizden faydalanarak halkın hoşnutsuzluklarını dile getiren bir ses, "gerçek" halkın temsilcisi olarak kendilerini öne çıkarmaya çalıştılar. Ancak aslında her durumda patronların temsilcisi oldular. Örneğin Fransa'da RN, asgari ücretin arttırılmasına ve kiralardan dondurulmasına her seferinde hayır dedi.

Ancak Avrupa'daki durum umutsuz değil.

Hem Almanya'da hem de Fransa'da sol, aşırı sağın yükselişine karşı çeşitli inisiyatiflerde bir araya geliyor. Fransa'da AB seçim sonuçlarının açıklanmasından hemen sonra ülkenin dört bir tarafında toplam 640.000 kişinin katıldığı eylemler yapıldı. Ayrıca 30 Haziran'da ilk turu yapılacak seçimlerde de Boyun Eğmeyen Fransa Partisi, Sosyalist Parti, Fransız Komünist Partisi ve Ekolojistlerden oluşan Yeni Halk Cephesi hem Le Pen'in faşizmine hem de Macron'un piyasacılığına karşı alternatif bir odak yarattı. Yeni Halk Cephesi, emeklilik yaşının 60'a düşürülmesi, temel gıdada fiyatların dondurulması, zenginlere vergi getirilmesi, asgari ücretin yüzde 15 arttırılması, eğitim ve sağlıkta daha fazla istihdam gibi talepleri savunuyor. Ancak aynı zamanda Hamas'ı terörist olarak adlandırıyor veya Ukrayna'ya "gerekli silahların gönderilmesini" de savunuyor. Almanya'da Sol Parti yüzde 2,74 ile tarihinin en kötü sonuçlarından birini alırken ondan ayrılan Sahra Wagenknecht'in kurduğu yeni parti (BSW) yüzde 6,17 oy aldı. BSW, göçmenlik konusunda AfD'nin hattına taviz veren bir politika savunurken LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi gibi konuları "kimlik mücadelesi" olarak görüyor. Alman ırkçılık karşıtları 28-30 Haziran'da Essen'de yapılacak AfD kongresine karşı büyük kitlesel eylemler gerçekleştirecek. Avrupa'daki sosyalistleri sıcak bir yaz bekliyor.

MİLLİYETÇİLERLE ENTERNASYONALİSTLER ARASINDAKİ AYRIM: PARAMAZ VE YOLDAŞLARINI ANIYORUZ

Son dönemde sosyalist solda gözükten bazıları her 24 Nisan'da Ermeni Soykırımı kurbanları anan devrimcileri, sosyalizm mücadelesine zarar vermeye suçluyor.

Osmanlı Ermenilerini katleden İttihatçı çetelere ilerçilik atfediyor.

Onlara göre bu işçi sınıfının dışında yer alan bir "kimlik meselesi." Kimlik meselesi dedikleri ezme ve ezilme ilişkileri dışında bir "sınıf kimliğinin" var olduğu iddiası.

Bunlar elbette ki yeni fikirler değil. Fakat bir yandan "yerli-millî" denilen ideolojik dayatma ve sansür mekanizmasının başkanlık rejiminde yeniden devreye girişi diğer yandan "kızıl elmacı" ulusalcı-faşist ittifakının kazandığı mevzilerle cesaret bulup yeniden türeyebildiler.

Bu yazıda bir tarihsel anmaya atıf bulunup, ulus-devletin kuruluşu, Türkiye burjuvazisi ve işçi hareketi açısından Ermeni Soykırımı'nın ne anlama geldiğini ele almaya çalışacağız.

Bir tarih

Ermeni Soykırımı'nın başlangıç tarihi olarak 24 Nisan 1915'te Ermeni toplumunun önde gelen aydınlarının İstanbul'da gözaltına alınması ve sürgünde ölüme gönderilmeleri kabul edilir.

Bu sadece bir başlangıçtır. Osmanlı İmparatorluğu altında yaşayan Anadolu Ermenileri kitlesel olarak Suriye çöllerinde ölüme yollanmaya başlanmıştır.

İşin tuhaf yanı 1908'de Osmanlı'ya karşı gelişen aşağıdan devrim İttihat ve Terakki Partisi öncülüğünde gelişmiş, imparatorluk vatandaşı Ermenilerin ve Rumların katılımı ile ittifak büyümüştür.

Fakat bu ittifak dağılan imparatorluk içinden Türkçü ve Sünnî İslam'a dayalı bir ulus-devlet yaratmayı hedefleyen İttihatçı liderlik tarafından bozulmuştur.

Hamidiye Alayları'nı yanlarını alıp Ermenileri zorla yerlerinden etmeye, mallarına mülklerine el koymaya giriştiler.

1915'te Anadolu Ermenileri tehcire zorlanırken, Sosyal Demokrat Hınçak Partisi'nin 20 yöneticisi, 15 Haziran 1915 günü Beyazıt Meydanı'nda asılarak idam edildi.

O dönem bütün sosyalistler, sosyal demokrat adı altında anılıyordu.

Sosyal Demokrat Hınçak Partisi'nin kurucuları, merkez yöneticileri ve İstanbul'daki üyeleri, 17 Eylül 1913'te Romanya'nın Köstence şehrinde yapılan SDHP'nin 7. Kongre'sinde, İttihat ve Terakki yöneticisi Talat Paşa'ya suikast düzenlenmesi kararı alındığı gerekçesiyle bir yıl sonra, Haziran 1914'te tutuklandı.

Yaklaşık 120'den fazla tutuklu, İstanbul Merkez Cezaevi'nin bodrumunda zincire vuruldu ve ağır işkencelerden geçirildi. İlerleyen haftalarda tutuklu sayısı hatırlı kişilerin araya girmesi ve verilen rüşvetlerle 49'a kadar indi. Ancak artık Ermeni Soykırımı için harekete geçilmişti. 24-25 Nisan 1915 tarihinde İstanbul'da yaşayan ileri gelen Ermeniler, kanaat önderleri, entelektüeller, gazeteciler tutuklandı.

Tutuklamaların ardından, yaklaşık bir yıldır son derece ağır koşullarda mahkemeye çıkarılan Ermeni devrimciler, Mayıs ayında yargılanmaya başladı. Divan-ı Harbe çıkartılan ve aralarında Hınçak Partisi Merkez Komite Üyesi "Paramaz" Madteos Sarkisyan'ın da bulunduğu 20 kişi "özgür ve bağımsız bir Ermenistan kurma amacıyla silahlı eylemlerde bulunmak", "kışkırtıcı çalışmalar örgütlemek"le suçlanarak idam cezasına çarptırıldı.

Sözde yargılama, üç hafta gibi kısa bir sürede tamamlandı. Sanıkların tümüne idam cezası verilmiş ve cezalar Enver Paşa tarafından onaylanmıştı.

15 Haziran sabahı cezalar infaz edildi. İnfazdan önce Paramaz arkadaşlarına dönerek, "Yoldaşlar, yiğitçe, başımız dik gi-

deceğiz ölüme" diye seslendi. Cellatlarına da "Siz, sadece bizim vücudumuzu yok edebilirsiniz, fakat inandığımız fikirleri asla...!" diye haykırdı.

Paramaz ve yoldaşları Beyazıt Meydanı'nda katledildi!

24 Nisan anmalarını düzenleyen enternasyonalist sosyalistleri suçlamaya cüret edenler, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadar devam eden sosyalist hareketin tarihini inkar ediyor.

Osmanlı döneminde gelişen sendikal hareketleri örgütleyen ve bugün azınlık olan, Müslüman olmayan halkların mensubu işçilerin mücadelesini de unutturmak istiyor.

İttihatçılara ilerçilik payesi verenler, onlar sayesinde ilk sermaye birikimini sağlayan ve cumhuriyet döneminde egemen sınıf olan kapitalistlerin çıkarlarını savunuyor.

Soykırım kime yaradı?

Talat ve İttihatçıların liderliği sadece gaddar oldukları için Osmanlı Ermenilerini katletmedi.

Amaçları onların mallarına mülklerine çökmektir.

Osmanlı, Dünya Savaşı'ndan yenik çıktığında, İttihat ve Terakki'nin lider kadrosunun bir kısmı sadık işbirlikçisi olduğu Almanya'ya kaçtı.

Ülkede kalan İttihatçıların büyük kısmı kendilerini Kuvayı Milliye olarak örgütlediler ve cumhuriyetin kurucularının arasında yer aldılar. Kuruluş yıllarında Ermeni Soykırımı failleri ödüllendirildi ve Ermenilerden kalan zenginliği yağmalayanlar Türkiye burjuvazisinin en varlıklı ailelerini oluşturdular.

Bugün 1915'in konuşulmasının bile yasaklanmasının başlıca nedeni budur.

Ve bu sadece zorla mülksüzleştirme yoluyla sermayenin el değiştirmesi sonucunu yaratmadı.

Osmanlı döneminde farklı dinlerden ve halklardan enternasyonalist işçi hareketi geleneği de yok edildi.

Cumhuriyet döneminde, bir önceki dönemde var olan ve aşağıdan kurulan işçi sendikaları on yıllarca kurulamadı.

Ermeniler öldürülmüştü. Fakat tarihsel TKP'nin kurucuları Mustafa Suphi ve yoldaşlarının akıbeti Paramaz ve yoldaşlarınınkiyle aynı oldu.

Sosyalist ve komünist aktivistler faili meçhul cinayetlerde, işkence tezgahlarında, sürgünlerde hayatını kaybetti.

Bize "Niye 24 Nisan anmalarını yapıyorsunuz" diye kafa tutanlar, kendilerine ne paye verilerse versinler sosyalist değil bayağı milliyetçilerdir.

Kapitalizmde saf bir işçi sınıfı ile sermaye arasında mücadele yoktur. Ulus, din, cinsiyet, ırk gibi kategoriler üzerinde baskı vardır.

İşçilerin bir devrimci sınıf olabilmesinin yolu sadece ekonomik alanda verdikleri mücadeleden değil, bunun dışındaki ezilenleri fark etmelerinden, onların kurtuluşunun (ya da tarihsel adalet talebinin) kendi öz kurtuluşları için zorunlu olduğunu kavramalarından geçer.

Ezilen, kıyılan, haksızlığa uğramış, hala baskı altında olan halklar ve sosyal grupların mücadelelerini "kimlik sorunu"na indirgeyenler, ekonomi ile siyaset arasında duvar örmeye çalışan düzen için fikirlerden başka bir şeyi savunmuyor.

Onlar ne derse desin biz Paramaz ve yoldaşlarını anmaya, Osmanlı'dan bugüne işçi hareketinin geleneğine sahip çıkmaya, bugünkü işçi sınıfı için Ermenilere karşı nefret ve benzeri ırkçı fikirlere karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.

“YURDUMUZ BÜTÜN CİHANDIR BİZİM”

MARKSİZM 101

Can İrmak Özınanır

Karl Marx ve Friedrich Engels, tüm zamanların en çok satan kitabı olan *Komünist Manifesto*'da şöyle derler: “İşçilerin vatani yoktur. Onlardan sahip olmadıkları bir şey alınmaz.”

Özellikle Suriye'deki iç savaş sonrası dünyada “göçmen krizi” olarak adlandırılan süreç ortaya çıktı. Ancak tek sebep tabii ki Suriye değildi; yoksulluk, savaş, politik baskılar, iklim krizi, kıtlık gibi sebeplerle göçmen olmaya zorlanmış milyonlarca insan zaten hareket hâlindeydi. ABD'nin göçmen düşmanlığıyla tanınan bir önceki başkanı Donald Trump, Meksika sınırına inşa ettiği yarım kalan duvarı Suriyelilere karşı değil, ABD tarafından defalarca altüst edilmiş ve yoksullaştırılmış olan Güney Amerikalı göçmenlere karşı inşa etmişti. En son örneğini Avrupa Parlamentosu seçimlerinde gördüğümüz gibi yükselen aşırı sağcılık kendini en temelde göçmen karşıtı ırkçılık üzerinden kuruyor. İçinde faşistlerin de bulunduğu aşırı sağcılık, sahte bir antikapitalizm retorikleriyle göçmenlerin de bir parçası olduğu işçi sınıfını bölüyor. Dolayısıyla “göçmen krizi” diye adlandırdıkları olgu, sadece göçmenlerin değil Avrupalı, ABD'li işçilerin de kabusuna dönüşüyor.

Krizin adını doğru koymak lazım, yaşanan bir göçmen krizi değil kapitalizmin sınır rejiminin krizidir. Kapitalizm ortaya çıktığı günden itibaren dünyayı sınırlar ile bölmeye girişti. Elbette sınır dediğimiz olgu kapitalizm ile ortaya çıkmadı, imparatorluklar çağında da sınırlar vardı ancak erken kapitalizm sermayenin gelişebileceği daha küçük bir birime yani ulus-devlete ihtiyaç duydu. Bunun içine içinde pek çok halkın baskı altında yaşadığı imparatorlukları, yine halkların baskı altında yaşadığı daha küçük dev-

Katliamdan kaçan Suriyeli göçmenler

letlere böldü, bunu yaparken ise o sınırlar içinde yaşayanların “ulus” adı altında çıkarlarının ortaklaştığı yalanını uydurdu ve bu yalan günümüzde hâlâ geniş kitleleri etkilemeye devam ediyor.

Bütün göçmen karşıtı retorikine rağmen kapitalizm aslında göçmenliğe ihtiyaç duyar. Dolayısıyla kapitalizmin göç ve göçmenlere ilişkin tarihi ikiyüzlülüğün tarihidir. Örneğin Türkiye, II. Dünya Savaşı'nda Almanya'dan kaçan Yahudi bilim insanlarını, Irak'ta Saddam Hüseyin'in Halepçe'deki kimyasal katliamından kaçan Kürtleri ülkeye kabul etmekle övünür. Bugün de Suriye'den ve Afganistan'dan gelen göçmenlere “kucak açmak”la övünen Türkiye, asıl olarak göçmenlerin mültecilik hakkını tanımamakta ve Avrupa Birliği ile yaptığı anlaşma uyarınca göç-

menleri Türkiye'de “geçici koruma statüsü” diye uydurma bir kavram altında rehine olarak tutmaktadır. Ana muhalefet CHP'den Zafer Partisi gibi faşist partilere kadar muhalefetin önemli bir kısmı ise yükselen göçmen karşıtlığının sözcülüğünü üstlenmeye çalışmaktadır. Tüm bu partilerin ortak bir yönü var, hepsi patronların çıkarını savunuyor ve dünyada olduğu gibi Türkiye'de de patronların hepsi göçmenlerden “ucuz emek gücü” olarak faydalanıyor.

Bu, işçi sınıfının patronlar karşısında pazarlık gücünü azaltan bir olgu gibi görünüyor ve işçileri göçmen işçilere karşı kışkırtıyor. Oysa ücretlerin düşmesinin sebebi göçmenler değil, tam da emek mücadelesine eşit özneler olarak girmelerini engelleyerek ücretleri baskılayan ırkçılık.

Bunun karşısında yapılması gereken ise göçmenleri işçi sınıfının bir parçası olarak kabul ederek patronlara karşı omuz omuza mücadele etmek.

Sosyalistler, ülkelerin sınırlarını doğal oluşumlar olarak değil işçilerin ve ezilenlerin hapishanesi olarak görürler. Sermaye istediği gibi seyahat edebilirken, bizlerin hareket serbestisi baştan bu sınırlar tarafından engellenmiştir. O sınırlar için kan dökülür, işçiler birbirine kırdırılır, “ulusal çıkar”, “milli gurur” adına ezenler ve ezilenler aynı potada eritilir. Dolayısıyla isteyen, istediği yerin vatandaşı olabildiğini savunmak, hele ki baskı ve zulümden kaçanlarla omuz omuza durmak sosyalistlerin temel görevidir. Burada yaşayan buralıdır.

MÜCADELENİN İÇİNDEN
Volkan Akyıldırım

BİRÇOK İŞKOLUNDA GREV VAR

■ İskenderun'da bulunan ve Özçelik-İş'in örgütlü olduğu Yolbulan Metal'de toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işçilerin yüzde 130'luk zam talebine karşılık patron yüzde 50 artışı masaya koydu. Düşük zam dayatmasını kabul etmeyen işçiler greve çıktı.

■ İzmir'de Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Finlandiya sermayeli Purmo Metal'de işçilerin yüzde 120 zam taleplerinin kabul edilmemesi nedeniyle 1,5 ayı aşkındır grev sürüyor.

■ İzmir'de 3 bin işçinin çalıştığı Lezita'da, işçiler Öz Gıda-İş'e üye oldu. Patron sendikayı kabul etmeyince, grev başladı. Yakında 4. ayına girecek.

■ Gebze'de Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Mersin fabrikasında iki ayı aşkındır grev devam ediyor. Çünkü Fransız sermayeli şirketin patronu toplu sözleşme masasına oturmadı.

■ Çankırı'daki Sumitomo'da 2 bin 400 işçi çalışıyor. Petrol-İş'in örgütlü olduğu lastik fabrikasında toplu sözleşme anlaşma sağlanamayınca işçiler bir aydır grevde.

■ İzmir'de Kristal Yağ Fabrikasında Tekgıda-İş üyesi işçiler ücretlerinin 35 bin liraya çıkarılmasını istedi. Patron kabul etmeyince grev başladı.

Nasıl destek olabiliriz?

İşçilerin patronlara karşı başlıca mücadele yöntemi grevdir. Taleplerimizi kazanmak için birbirimizi ikna eder ve üretimi durdururuz.

Grev süreci boyunca gözcülerimiz ve çadırımızla birlikte fabrika önünde bekleriz. Bu mücadeleyi canlı tutmak kadar patronun başkalarını getirip, çalıştırıp, üretime devam ederek grevi kırmamasını engeller.

Fakat bir grevin başarıya ulaşması için aynı zamanda dayanışma da gerekir.

■ Bulduğumuz yerdeki grevci işçilere destek ziyaretleri düzenleyebiliriz.

■ Çevredeki sendikaları ve işçileri greve destek olmaya davet edebiliriz.

■ İşçilerin talepleri doğrultusunda pratik ihtiyaçlar konusunda yardımcı olabiliriz.

Çankırı'da kitlesel grev

HAYAT PAHALILIĞINA, KEMER SIKMA DAYATMASINA, DÜŞÜK ÜCRETLERE KARŞI MÜCADELEYE

10 bin lira aylık maaşa mahkum edilen emekliler isyanda

DİLA AK

Enflasyon, işsizlik, hayat pahalılığı, geçim sıkıntısı, alım gücünün düşmesi, ev ekonomisini gözecek harcamalar yaparak sadece ama sadece en hayati olan öncelik vermek...

Öyle bir noktaya geldik ki, pek çoklarımız için artık yaşamak, hayatta kalma mücadelesine dönüştü. Mecazi anlamda da değil üstelik, gerçek anlamıyla. "Paramı en ideal nasıl harcarım?" sorusunun cevabı bulunmaya çalışılıyor. Kira fiyatları tek başına yaşamayı imkânsız kılma noktasına gelmiş durumda. Gıda fiyatlarının pahalılığı sebebiyle, alışverişlerimiz artık bir öncelik sıralaması gerektiriyor, "pilavlık pirinç pahalı, pilavlık bulgur alayım" gibi manevralar pek çoklarımızın hayatının bir parçası oldu, tasarruf edebilmek için çoğu şeyden vazgeçmeye, indirim kanallarını veya indirim kampanyalarını takip ederek bu çerçevede bir yol izlemeye başladık.

Geçim sıkıntısı, gelecek kaygısı gibi hepimizin farkında olduğu bu gerçeklik, genç veya yaşlı fark etmeksizin kaygı/stres sevi-

yelerimizin artmasına ve geleceğe umutsuz bakmamıza neden oluyor. Hem çocuklar hem de yetişkinler arasında bu sebeple gerçekleşen intiharlar üzüntü ve fakat daha çok bizleri buna maruz bırakanlara karşı öfke uyandırıyor.

IPSOS'un 24.269 kişi ile görüşerek gerçekleştirdiği Global Mutluluk 2024 Sendikal Raporu'nun sonucuna göre 30 ülke arasında genel mutluluk sonuçlarında Türkiye sondan beşinci. Son 13 yıla bakıldığında Türkiye için %30 oranında bir düşüş mevcut. Özgür hissetme ve düşündüğünü söyleyebilme noktasında ise Türkiye sonuncu sırada yer alıyor.

EuroNews'te Ekim 2023 tarihli bir haberde, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) bir araştırmasına yer verilmiş. Bu araştırmaya göre, Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun 2018 yılında vergi öncesi kârı 63,5 milyar lira iken, 2022 yılında 485,4 milyar TL'ye ulaşmış. Çalışan başına aylık maaş ve ücret ödemesi ise 6 bin 859 liradan 20 bin 502'ye çıkmış. 2017-2022 yılları arasında bakıldığında 500 büyük sanayi kuruluşunun kârı yüzde 815 artarken, çalışan başına maaş ve

ücret ödemeleri yüzde 250 artış göstermiş.

Yine aynı haberde vurgulanan bir diğer önemli nokta ise şu: Patronların kârı ve işçi ödemelerinin yıllık değişimine bakıldığında, enflasyon arttıkça patronların kârı hızla yükselirken, çalışan başına maaş ve ücret ödemelerinin enflasyona yakın seyrettiği sonucu görülüyor.

IMF ise, Haziran 2023 raporunda "...artan şirket kârları son iki yılda Avrupa'da enflasyondaki artışın neredeyse yarısını oluşturuyor." ifadesine yer vermiş. Gıda ve kamu işçileriyle görüşen Evrensel, yaptığı haberde benzer bir noktaya vurgu yapıyor. Bu haberden bir örnek vermek gerekirse, 2021'den 2023 yılına kadar Banvit net kârını 95 milyondan 951 milyon 965 bin 590 TL'ye arttırmış. İşçi ücretlerini ise asgari ücretten 23 bin TL'ye yükseltmiş. Kârını 10'a katlarken, 2021'den bu yana işçi ücretlerindeki artış dikkate değer bir artış bile değil. Asgari ücret ile çalışan Dardanel işçileri de ürettikleri ton balığı marketten satın alamayacak durumda olduklarını belirtiyorlar.

Mayıs 2024 itibarıyla açlık sınırı

18 bin 969 TL, yoksulluk sınırı ise 61 bin 788 TL olarak kabul ediliyor. Açlık sınırı, dört kişilik bir ailenin sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için ihtiyaç duyduğu asgari gıda harcaması miktarını temsil ederken; yoksulluk sınırı ise yine dört kişilik bir ailenin gıda harcamalarının yanı sıra giyim, konut, ulaşım, sağlık, eğitim vb. konuları da kapsayacak şekilde, yeterli hayat standardında yaşayabilmesi için ihtiyaç duyduğu minimum gelir miktarını temsil eder.

2024 yılında asgari ücret 17.002 TL. Asgari ücret, açlık sınırının altında kalıyor. Sanyorum ki tek başına bu 3 veri bile pek çok şeyi açıklamakta. Asgari ücretle geçinen milyonlar açlık sınırının altında hayatta kalmaya, kalan pek çoğumuz ise yoksulluk sınırının altında yaşamaya çalışıyoruz.

Bianet'teki bir habere göre, Birleşmiş Milletler (BM) 2023 Sürdürülebilir Kalkınma Raporu, Türkiye nüfusunun yüzde 98'inin açlık (yüzde 38) ve yoksulluk (yüzde 60) sınırının altında yaşadığını belirtiyor. Bu durum kronik kötü beslenmeye, çocuklarda gelişim bozukluğuna,

eğitime ve sağlığa erişimin zorlaşmasına veya barınacak bir yer bulma zorluğuna sebep olmakta. Bu yoksullaşma bir dizi sorunu beraberinde getiriyor. Açlık ve yoksulluk, çocukların eğitim hakkının gözden çıkarılmasına, çocuk yaşta evliliklere ve çocuk işçilerin artmasına sebep oluyor.

Türkiye ile küresel gıda enflasyonu arasındaki makas da kapanmıyor ve mayıs ayı itibarıyla dünya gıda fiyatları endeksi 120,4'e çıkmış durumda.

Elbette hem asgari ücrete hem de çalışan başına maaş ve ücret ödemelerinde zam talep edeceğiz. Bu talep ne abartı ne gereksiz ne de aşırı bir taleptir. Ancak pek tabii ki emeğimiz üzerinden devasa kârlar kazanan şirketlerin, üzerimize basarak büyümesinin önüne geçilmeli ve maaşlarımıza gelen zammın ardından malların fiyatlarının artışı engellenmeli. Ücret artışları sadece devasa büyüklükteki şirketlerin kâr oranlarını etkilediğinde, bu durumdan hoşnut olmayacak olanlar sadece bir avuç patron olacaktır. Ancak bizler milyonlarız.

“AZMANBÜSLERE” KARŞI DİRENİŞ: BAŞKA BİR ADA YAŞAMI MÜMKÜN

Özdeş Özbay, Sosyalist İşçi için Büyükkada'da yaşayan gazeteci, Filistin'e Özgürlük Platformu aktivisti Nevin Sungur ile Adalar'da yaşanan minibüs krizi ve Adalar'ın imara açılması girişimine karşı süren direnişi konuştu.

İstanbul'un Adalar bölgesinde son birkaç yıldır önemli bir değişim yaşanıyor. Dünya Mirası listesine alınması için çalışılan ve yolların “yaya yolu” olarak tanımlanan Adalar'da ilk olarak bazı Ada sakinlerinin faytonlara koşulan atların kötü koşullarına tepki göstermesiyle başlayan süreç faytonların kaldırılması ve yerine elektrikli mini otobüslerin getirilmesiyle sonuçlandı. Ancak Belediye burada durmadı. Naomi Klein'in felaket kapitalizmi dediği süreç benzer şekilde Adalar'daki elektrikli araçlar hızla arttı ve şimdi de elektrikli büyük minibüsler getiriliyor. Bu süreç nasıl gelişti ve Ada sakinleri neden direniyor anlatabilir misiniz?

Adalar'da 2019'da faytonlar kaldırıldıktan sonra İETT devreye girerek bir ulaşım sistemi getirdi. Elektrikli araçların kullanılacağı bu sistem başlangıçta çok sorunlu gibi gözüküyordu. O dönemde getirilen (ve bugün tüm itirazlara rağmen kullanılmaya başlanan azmanbüslere oranla çok daha ufak olan) elektrikli araçlar (adabüsler) ve taksiler (adaminiler) genel bir kabul gördü. Son üç yıldır 40 adet 13 kişilik adabüs ve 60 adet 3 kişilik adamini Adalılara hizmet verdi.

Ancak faytonların kaldırılmasından sonraki süreç düzgün yönetilemedi. Yeni araçlar devreye girene kadar binlerce bireysel akülü araç Ada yollarını işgal etti. Bu akülü araçları UKOME yönetmeliğine göre sadece engelli, 65 yaş üstü vatandaşlar ve esnafın kullanması gerekirken, denetleme olmadığı için sayıları hala hızla artmaya devam ediyor. Bu boşluktan yararlanan onlarca insan da bu araçlarla korsan taksicilik yapıyor. Buna kiralık bisikletleri, çöp arabaları, kamyonlar, polis arabaları gibi kamu araçlarını eklediğinizde Adalar'ın yollarında insanı delirtecek bir trafik oluşuyor.

Heybeliada'da direniş var

Azmanbüslerin devreye girmesi ile bütün bu kontrolsüz çılgınlık başka bir evreye taşındı. İlk araçlar 2023'ün ilk aylarında Ada'ya getirilmişti. Adalılara yapılan açıklama “Şehirde kullanılmak üzere Karsan tarafından üretilmiş bu minibüslerin Adalar'a test sürüşü için getirildiği, geri götürüleceği” şeklinde olmuştu. Oluşan tepki üzerine araçları şehre geri gönderdiler. Biz vazgeçtiklerini zannederken 23 Mayıs 2024'te azmanbüsler yine Ada yollarında görüldü. Halk bir kez daha tepki gösterince araçlar garaja çekildi.

Adalar Belediye Başkanı Ali Ercan Akpolat, bu gelişmeler üzerine İETT Genel Müdürü İrfan Demet ile Ada sakinlerinin de katıldığı bir toplantı düzenledi. Bu toplantı sonunda İrfan Bey, bu araçların Ada trafiğine çıkmayacağını, var olan daha küçük araçların ise kullanım izninin UKOME'de uzatılması için çalışma başlatacaklarını bizzat kendisi söyledi. Açıklamalarına göre onlar açısından temel mesele, halen kullanılan adabüslerin tescil sorunu olması ve bugüne kadar açılan ihalelerde (ki bu ihale sürecinden de hiçbir şekilde haberdar olmadık) sadece Karsan'ın bir teklifte bulunmuş olmasıydı. Onların ürettiği araç da azmanbüs dediğimiz bu minibüslerdi. İrfan Bey yukarıda bahsettiğim sözleri verdi ancak bu sözlerin hiçbirisi tutulmadı ve bayram bahane edilerek azman-

büsler tüm itirazlara rağmen kullanıma sokuldu.

Adalıların itiraz ettiği nokta özetle verilen sözlerin tutulmaması, yukarıdan alınan bir kararla Adalar'ın dokusuna asla uymayan azmanbüslerin dayatılması. Temelde ise hiçbir şekilde Adalar'ın özel statüsünün göz önünde bulundurulmayarak bir süreç yönetilmesi bütün bu sorunların kaynağı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Adalar Belediyesi arasındaki ilişki nedir bu sorun özelinde? İBB neden bu kadar ısrarcı davranıyor? Adalar Belediyesi nasıl bir tavır takınıyor?

İBB'nin neden bu kadar ısrarcı davrandığını biz de anlamıyoruz. Bize sunulan gerekçeler, şu anda var olan toplu ulaşım araçlarının tescilsiz olması ve Adalar'a gelen kitlelerin ulaşım ihtiyacını çözme çabası. Ancak yukarıda da anlattığım gibi bu gerekçelerin karşılığı bu tür uygulamalar olamaz. Bu süreç İBB tarafından çok daha uzun bir süre önce ele alınmalı ve çözüm bulunmalıydı. Adalar Belediyesi, İBB'den gelen yaptırımları uygulamak durumunda olduğunu öne sürüyor. Belediye Başkanı Akpolat, Adalı dergisine verdiği bir röportajda kendisinin de azmanbüslere karşı olduğunu ve gerekirse önlerine yatarak onları durduracağını söylemişti. Ancak bugüne kadar kendisinden herhangi bir tepki alamadık. Ön-

müdeki süreçte ne yapacağını samimiyle merak ediyoruz.

Adalar'da bir de imar meselesi var. Adalar'a dair yeni imar düzenlemeleri neler içeriyor ve bu imar planlarını hangi kurumlar savunuyor?

Ekim 2019'da Koruma Amaçlı Nazım İmar Planları kapsamında katılımcı planlama çalışmaları başladı. Adalıların yüzlerce saatini verdiği toplantılar yapılmaya başlandı.

Kasım 2021'de Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edildi ve imar planları yapma hakkı belediyelerden alınarak Cumhurbaşkanlığına geçti.

Temmuz 2023'te Adalar 1/5000 ölçekli koruma amaçlı nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planı bir ay süreyle askıya çıktı. Planlarda görüldü ki, Adalar'ın büyük bakir alanları, birçok bağ, bahçe arsaya dönüştürülerek imara açılıyor. Dört tarafı suyla çevrili, denizin ortasındaki Adalar'ın imar planlarında KIYILAR plana katılmamış.

Ağustos 2023'te İBB İmar Müdürü halkı bilgilendirme toplantısında kıyıları dışarıda bırakan bu planlara sahip çıktıklarını belirterek planlarının kendilerine ait olduğu bilgisini verdi. Oysa bizlerin katıldığı, KATILIMCI imar planlarından çıkan sonuç bu değildi. Adalılar olarak bir-

çok dava açtık. Planlara yapılan itiraz sayısı elimizdeki son verilere göre 2824'ü buldu.

Koruma(ma) amaçlı imar planlarına askı itirazları sonucunda yapılan değişiklikler Mayıs 2024'te Bakanlıkça onaylandı ve bir ay süreyle Adalar 1/5000, 1/1000 Koruma İmar Planları askıya çıktı.

Adalar ne istiyor? Mücadele eden platformların talepleri neler?

Adalar'ın kapasitesi belli ve yaz aylarında, özellikle de resmi tatillerde buraya gelen yüz binlerce insanı kaldıramıyor. Bizim talebimiz, Ekrem İmamoğlu'nun bizzat kendisi tarafından İstanbul'un göz bebeği olarak tarif edilen Adalar'ın hak ettiği muameleyi görmesi. Burası kanunlara göre özel koruma bölgesi, bir açık hava müzesi. Bu çerçevede yaşanılması ve yaşatılması gerekiyor. Bizler, şehrin betonunda boğulmuş insanların buraya gelip nefes almalarına karşı değiliz. Böyle bir algı yaratılmaya çalışılıyor ancak bu doğru değil. Talebimiz buraya gelen insanların da Adalar'ın sahip oldukları güzelliğe, yaşam biçimine saygı duymaları ve korunmasına katkıda bulunmaları. Kısaca, ağacıyla, kedisiyle, köpeğiyle, kirisıyla, martısıyla ve yüzlerce yıllık birikimin yarattığı kültürel dokusuyla Adalar, son İstanbul. Biz de bunu korumak istiyoruz.

OTORİTERİZMİN GÖLGESİNDE ONUR AYI

ATILLA DİRİM

LGBTİ+'ların eşit, özgür ve onurlu yaşam talebinin ifade edildiği Onur Ayı, dünyada ve Türkiye'de otoriter yönetimlerin baskı ve şiddetinin gölgesinde kutlanıyor. Geçtiğimiz haftalarda Eskişehir'de Onur Yürüyüşü yapmak isteyen LGBTİ+'lar polis şiddetiyle engellenirken, Ankara'da baskıya rağmen üç ayrı noktada yürüyüş yapıldı. İstanbul'da Trans Onur Yürüyüşü devlet güçlerince devletin yasalarına aykırı bir şekilde engellendi. Toplu taşıma seferlerini durduran ve Beyoğlu'nu olduğu gibi ablukaya alan polis baskısına ve şiddetine rağmen şehrin çeşitli yerlerine dev trans bayrakları asıldı ve yürüyüşler yapıldı. Gözaltına alınan iki kişi, akşam saatlerinde serbest bırakıldı.

Otoriterizmin gölgesi

Kapitalizmin 2008'de girdiği ve giderek derinleşen krizi, 2015'ten sonra ABD, Rusya, Polonya, Macaristan ve başka birçok ülkede otoriter yönetimlerin iktidara gelmesine neden oldu. Türkiye'de de aynı durum yaşandı ve toplumun hak arayan kesimleri üzerinde yoğunlaşan baskılar, LGBTİ+'lar üzerinde özel bir şekilde odaklandı. Yukarıda sayılan ülkelerin yanı sıra, Almanya'da AfD başta olmak üzere çeşitli sağcı/faşist partiler, LGBTİ+'ların aile kurumuna zarar verdiği, toplumu "cinsiyetsizleştirdiği" ve bunun sonucu olarak da nüfus oranlarının düşmesine neden olduğu gibi absürt iddialarla ekonomik krizin pençesinde umutsuzluğa ve çare-

sizliğe kapılan işçilerin öfkelerini LGBTİ+'lara yöneltmeye çalıştı. Polonya'da "LGBTİ+'lardan arındırılmış bölgeler" ilan edilirken, Rusya'da LGBTİ+ varoluşu "terörist" olmakla özdeşleştirilerek her türlü faaliyetleri yasaklandı.

Türkiye'de de otoriterleşen AKP-MHP iktidarı, LGBTİ+'ları akla gelebilecek her türlü yöntemle kriminalize etmeye çalıştı. Devletin irili ufaklı bütün yöneticileri LGBTİ+ varoluşunu "aileyi bozmaya" çalışan dış mihrakların maşası ilan ederken, LGBTİ+ faaliyetleri neredeyse tümüyle yasaklandı. Sivil toplum kuruluşu adı altında nefret örgütleri bir araya gelerek "Büyük Aile Yürüyüşü" adıyla gövde gösterisi yapmaya çalıştıysa da toplumda bunun karşılığı çok cılız oldu. Bu yürüyüşlere nefret örgütlerinin militanlarından başka katılan olmadı. Ancak iktidar aile üzerinden LGBTİ+'lara yönelik baskısını sürdürdü; her ilde "aile çalıştayları" düzenlenerek, LGBTİ+ varoluşunu hedef haline getirecek önlemler alınacağı ilan edildi, bunun için büyük bütçeler ayrıldı. Ayrıca Yeniden Refah gibi nefret odaklarına yapılan seçim ittifakı vaadi üzerinden yapılacak anayasa değişikliğiyle LGBTİ+ derneklerini kapatma tehdidi de sürüyor.

Bütün bunlar olurken, muhalefet partileri de AKP-MHP iktidarının estirdiği LGBTİ+ karşıtı rüzgâra kapılarak temel insan haklarının çiğnenmesi karşısında sessiz kaldı. LGBTİ+'ları çok sınırlı da olsa kapsayan tek sözleşme olan İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasına

Yasaksız Onur Yürüyüşlerine yüz binlerce kişi katıldı

son derece cılız tepkiler verilirken, 2015 yılında LGBTİ+'ların insan hakları kapsamında haklarının korunması ve herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmalarının önüne geçilmesi için 22 maddelik bir kanun teklifi hazırlayan CHP, iktidar partilerinin baskısı altında LGBTİ+ kısaltmasını kullanmaktan bile kaçınır oldu. Keza seçimlere Yeşil Sol Parti olarak giren ve HEDEP ismini alan Kürt hareketi de yaptığı tüzük değişikliğinde LGBTİ+ kısaltmasını çıkardı ve sadece "cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim" ifadelerine yer verdi.

Sol saflarda kafa karışıklığı

Sol saflarda ise "kimlikçilik" tartışması olanca hızıyla sürüyor. Dogmatik sol, "kimlik" mücadelesini "burjuva siyaseti" olarak

değerlendirerek, "kimlik siyaseti" yapan solun işçi sınıfını burjuva partilere yönelttiği gibi iddialarda bulunuyor. Bu anlayışın hedefinde Kürt hareketi, kadın hareketi ve LGBTİ+ hareketi var.

Benzer bir kimlikçilik tartışmasına da "anti-woke" ekseninde rastlıyoruz. Başta kadınlar, LGBTİ+'lar, siyahlar olmak üzere ezilenlerin haklarını savunmanın işçi sınıfı hareketini geriletmediğini iddia eden bu yeni-sağcı düşüncenin örneklerine Türkiye'de de giderek daha fazla tesadüf ediliyor. Bu düşünce de esasen ezilenlerin hareketine nefret duyan egemen sınıf ideolojisine yaslanmakla birlikte, "solcular" tarafından yapıldığında arka planını yine tek mücadelenin emek mücadelesi olduğu dogmasından alıyor.

Ancak Marksizm değişen dünyada değişmeden kalan bir dogma değil, bir eylem kılavuzudur. Marx ile Engels de kesintisiz olarak mücadeleden öğrenmiş, kendilerini sürekli olarak yenilemiş, geliştirmiş ve ortaya çıkan yeni koşullara uyumlu hale getirmeye çalışmıştı. Günümüz dünyasında LGBTİ+ mücadelesine sırt çeviren bir Marksizm, asla Marksizm olamaz. Bugün biliyoruz ki, toplumun ezilenleri kurtulmadıkça işçi sınıfının bağlarından kurtulması mümkün değildir. LGBTİ+'lara

uygulanan baskı ve şiddet, işçi sınıfını bağlayan zincirin bir halkasıdır. Kürt halkına (ve ezilen diğer halklara) uygulanan baskı ve şiddet, işçi sınıfını bağlayan zincirin bir diğer halkasıdır. Her gün kadınların öldürülmesi, eşit yaşam haklarının ayaklar altında çiğnenmesi, evet, bunlar da işçi sınıfını bağlayan zincirin bir başka halkasıdır.

Zinciri kırmak

Bu zinciri kıracak olan, ezilenlerin ortak ve birleşik mücadelesidir. "Dünyanın bütün işçileri, birleşin!" şiarını gerçekleştirme yolunu her şeyden önce işçi sınıfını bölen egemen sınıf fikirlerini, yani ırkçılığı, milliyetçiliği, cinsiyetçiliği, LGBTİ+ düşmanlığını geriletmeden geçer. Kadın-erkek, Kürt-Türk, hetero-LGBTİ+ vd. olarak bölünmüş işçi sınıfının birlik olarak esas düşman kapitalist sınıfı, ya da en küçük bir işletmedeki patrona karşı bile başarıyla mücadele etmesi mümkün değildir. Özellikle LGBTİ+ nefretinin her gün işçi sınıfının damarlarına pompalandığı bu günlerde, kazanımlar elde etmesi için LGBTİ+ hareketinin içinde ve yanında yer almak, başka bir dünya mümkün diyen devrimciler için en öncelikli görevlerin başında gelir.

ONUR YÜRÜYÜŞÜ 30 HAZİRAN'DA